

ZAŁĄCZNIK 13

Dotyczy: prac Regionalnej Komisji ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko w Poznaniu w sprawie postępowania przy wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć dotyczących ujmowania wód podziemnych.

Na podstawie analizy przesłanej opinii i załączników poniżej przedstawiam ważniejsze uwagi:

1. OPINIA

Warto zwrócić uwagę na fakt, że obowiązujące przepisy nie zakazują lokalizowania nowych ujęć na terenie obszaru zasobowego innego ujęcia. Także na etapie zatwierdzania projektu robót geologicznych nie występują żadne ograniczenia.

Odnosząc się do zlecenia wykonywania opinii – w przypadku organu administracji geologicznej stopnia wojewódzkiego, realizującego zadania z zakresu administracji rządowej - w budżecie Państwa nie zostają zabezpieczane środki na takie cele.

Odnosząc się do celu nowych rozwiązań, jakimi są zmiany w obowiązujących przepisach jest:

- „a) *Wprowadzenie do ustawy Prawo Geologiczne i Górnicze zapisu dotyczącego obowiązku prowadzenia rejestru obszarów zasobowych ujęć wód podziemnych i ich zasięgu przez organy administracji geologicznej*”.
Należy mieć na uwadze fakt, że obszary zasobowe ujęć wód podziemnych wyznaczane są w dokumentacjach hydrogeologicznych. Zgodnie z art. 94 ust. 1 pkt 4 ustawy z 9.06.2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1420 ze zm.), właściwy organ administracji geologicznej przesyła kopie decyzji dotyczących dokumentacji geologicznych, pozostałym właściwym miejscowo organom administracji geologicznej, załączając po 1 egzemplarzu dokumentacji geologicznej w postaci papierowej i postaci elektronicznej. Egzemplarze dokumentacji przechowywane są w wojewódzkich i powiatowych archiwach geologicznych prowadzonych przez organy administracji geologicznej i Narodowym Archiwum Geologicznym prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie. Dokumentacje te podlegają udostępnieniu. Zatem jaki byłby cel tworzenia rejestrów obszarów zasobowych ujęć? Ponadto, jeżeli każdy z organów (marszałkowie województw i starostowie powiatów) prowadziłby takie rejestry to dane w nich byłby częściowo zdublowane. Należy zwrócić uwagę, że starostowie nie posiadają w swoich zasobach starszych dokumentacji hydrogeologicznych. Jednak również marszałkowie nie posiadają części dokumentacji, które znajdują się w Narodowym Archiwum Geologicznym lub w archiwach powiatowych. Dlatego też jeżeli byłaby potrzeba utworzenia takiego rejestru, to powinien być to centralny rejestr obszarów zasobowych, analogicznie do prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie – rejestru obszarów górniczych.
- „b) *Obowiązek wpisu do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studiów i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy informacji o obszarach zasobowych ujęć wód podziemnych przeznaczonych do zbiorowego zaopatrzenia w wodę;*”

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa. Moim zdaniem nie ma potrzeby umieszczania informacji o obszarach zasobowych ujęć wód podziemnych przeznaczonych do zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Samo umieszczenie granic nie spowoduje automatycznego zakazu lokalizowania nowych ujęć w obszarze zasobowym. Jednocześnie występuje wiele ujęć wód podziemnych przeznaczonych do zbiorowego zaopatrzenia w wodę, które nie są użytkowane od wielu lat. W związku z powyższym umieszczanie ich obszarów zasobowych w dokumentach planistycznych jest bezcelowe.

- „c) *Wprowadzenie obowiązku opiniowania projektów robót geologicznych przez Marszałka Województwa (jeżeli organem właściwym do zatwierdzenia projektu jest Starosta) w zakresie braku konfliktu z istniejącymi obszarami zasobowymi ujęć wód podziemnych o zasobach powyżej 50m³/h*”;

Jak wspomniano powyżej nie występuje zakaz lokalizowania nowych ujęć na terenie obszarów zasobowych istniejących ujęć wód podziemnych. Dlatego też konieczność opiniowania projektów robót geologicznych w tym zakresie jest bezcelowa. Rzeczywiste warunki hydrogeologiczne oraz zasoby eksploatacyjne nowego ujęcia oraz jego wpływ na inne ujęcia zostaną przedstawione w dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia. Obowiązujące rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2016 r. w sprawie dokumentacji hydrogeologicznej i dokumentacji geologiczno-inżynierskiej (Dz. U. z 2016 r., poz. 2033) nakazuje wymienić w dokumentacji charakterystykę ujęć wód podziemnych, znajdujących się w obszarze zasobowym ujęcia.

Jednocześnie, zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne i górnicze jeżeli ustawa uzależnia rozstrzygnięcie organu administracji od współdziałania (uzgodnienia lub wyrażenia opinii) z innym organem administracji, zajmuje on stanowisko nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia projektu rozstrzygnięcia. Uwzględniając ilość spraw prowadzonych przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego jako organu administracji geologicznych przejęcie dodatkowych zadań spowodowałoby, że mogą zdarzyć się sytuacje, że termin 14 dni może być niewystarczający, na dokonanie właściwej analizy (cytat): „konfliktu z istniejącymi obszarami zasobowymi ujęć wód podziemnych o zasobach powyżej 50m³/h”. Wykonanie takiej analizy może być czasochłonne i wiązać się będzie z koniecznością przeglądania wielu dokumentacji hydrogeologicznych z danego regionu.

- „e) *Wskazanie użytkowników istniejących ujęć jako strony w postępowaniu administracyjnym w przypadku, gdy projektowane roboty zlokalizowane są w obszarach zasobowych tych ujęć*”.

Odnosząc się do uznawania użytkowników istniejących ujęć jako strony w postępowaniu administracyjnym dot. zatwierdzania projektów robót geologicznych należy mieć na uwadze fakt, że na etapie projektowania ujęcia nie ma potrzeby rozszerzania kręgu stron postępowania. Nie wiadomo, czy zadanie geologiczne polegające na ustaleniu zasobów eksploatacyjnych nowego ujęcia będzie pozytywne. Ponadto, dopiero w dokumentacji geologicznej zostanie określona rzeczywista budowa geologiczna, warunki hydrogeologiczne oraz ewentualny wpływ nowego ujęcia na pozostałe ujęcia wód podziemnych. Jednocześnie, zgodnie z art. 74 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 poz. xx ze zm.) stroną postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wnioskodawca oraz podmiot, któremu przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości znajdującej się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie w wariantcie zaproponowanym przez wnioskodawcę, z zastrzeżeniem art. 81 ust. 1. Przez obszar ten rozumie się: przewidywany teren, na

którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obszar znajdujący się w odległości 100 m od granic tego terenu. Dlatego zasadnym byłoby rozszerzenie kręgu stron w postępowaniu o wydanie decyzji środowiskowej o użytkowników istniejących ujęć, gdy projektowane roboty zlokalizowane są w obszarach zasobowych tych ujęć.

2. ZAŁĄCZNIK nr 7, który stanowi opis „Zagrożenia dla ujęcia komunalnego wód podziemnych wynikające z budowy nowych ujęć w obszarze zasobowym ujęcia”.

We wnioskach Autorzy stwierdzili, że (cytat): *„Przedstawiony przykład uwidacznia przede wszystkim bardzo istotne znaczenie projektu robót geologicznych przy podejmowaniu decyzji o budowie nowego ujęcia wody. Na etapie projektu powinno być bowiem rozstrzygnięte czy w danym regionie istnieje rezerwa możliwych do wykorzystania zasobów dyspozycyjnych. Ważne jest jednak również ustalenie czy budowa ujęcia nie wpłynie negatywnie na zasoby istniejących ujęć, w tym w szczególności posiadających priorytet w zakresie wykorzystania wód podziemnych co dotyczy ujęć zbiorowego zaopatrzenia w wodę ludności. (...) W związku z tym istotne jest aby organ administracji geologicznej już na etapie projektu brał pod uwagę powyższe ograniczenia w zakresie budowy nowych ujęć, a w przypadku istotnych wątpliwości zlecał wykonanie niezależnych opinii hydrogeologicznych”.*

Należy mieć na uwadze fakt, że celem projektu robót geologicznych jest wykonanie prac i robót geologicznych mających na celu ustalenie zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód podziemnych. Zatem zadaniem nie jest określenie wpływu projektowanego ujęcia na istniejące ujęcia. Kwestie te rozpatrywane są na etapie dokumentacji geologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne danego ujęcia. Jeżeli na danym obszarze została ustanowiona strefa ochronna ujęcia składająca się z terenu ochrony pośredniej i bezpośredniej i występowałby zakaz lokalizowania innych ujęć wód podziemnych to nowe ujęcie nie mogłoby powstać. Jednak jeżeli takiego zakazu nie ma, to nie występują na tym terenie żadne ograniczenia prawne w możliwości wykonywania nowych ujęć wód podziemnych.

3. ZAŁĄCZNIK 10 stanowi opinia dr Marka Rasąły. Według Autora opinii (cytat): *„większość geologów powiatowych, szczególnie nie przejmując się problemem dostępnych zasobów dyspozycyjnych i eksploatacyjnych i zatwierdza wszystko, wychodząc z założenia, że gospodarowaniem wodami zajmują się Wody Polskie i to problem i ryzyko inwestora czy na końcu dostanie pozwolenie wodnoprawne na pobór wód. Oczywiście zwykle pracom geologicznym towarzyszy pewne ryzyko nie osiągnięcia celu wierceń, lecz obarczanie inwestora jeszcze ryzykiem związanym z indolencją organów administracyjnych uważam za przesadę. Może projekty zatwierdzane przez starostów winny być opiniowane (choćby na wniosek geologa powiatowego lub dla pewnych rejonów województwa) również przez geologa wojewódzkiego, gdzie są pełne dane archiwalne, w tym o rezerwach wód i ujęciach i można zweryfikować treść projektów w zakresie przewidywanych oddziaływań eksploatacji?”*

Jak wspomniano powyżej, celem projektu robót geologicznych jest ustalenie zasobów eksploatacyjnych ujęcia. Zatem rozstrzyganie kwestii ewentualnego wpływu nowego ujęcia na etapie zatwierdzania projektu robót geologicznych jest błędne. Zgodnie z art. 158 ust. 2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do zakresu działania organów administracji geologicznej należy wykonywanie określonych zadań, a w szczególności: kontrola i nadzór nad działalnością regulowaną ustawą, w tym w zakresie projektowania prac geologicznych oraz sporządzania dokumentacji geologicznych. Ponadto w ww. ustawie określone są szczegółowe kompetencje organów administracji geologicznej w zakresie zatwierdzania projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych. Jednocześnie ustawa prawo geologiczne i górnicze zawiera przesłanki, kiedy organ administracji geologicznych może odmówić zatwierdzenia ww. opracowań.

Zgodnie z art. 80 ust. 7 ustawy Prawo geologiczne i górnicze organ administracji geologicznej odmawia zatwierdzenia projektu robót geologicznych, jeżeli:

- 1) projektowane roboty geologiczne naruszałoby wymagania ochrony środowiska;
- 2) projekt robót geologicznych nie odpowiada wymaganiom prawa;
- 3) rodzaj i zakres projektowanych robót geologicznych oraz sposób ich wykonania nie odpowiadają celowi tych robót.

Zatem organ administracji geologicznej nie ma podstaw prawnych od odmowy zatwierdzenia projektu robót geologicznych na wykonanie nowego ujęcia na terenie obszaru zasobowego innego ujęcia. Również przesłanką do odmowy nie jest fakt, jeśli z projektu robót geologicznych wynikałby wpływ obu ujęć na siebie.

Ponadto zgodnie z art. 93 ust. 3 ustawy Prawo geologiczne i górnicze jeżeli dokumentacja geologiczna, o której mowa w art. 88 ust. 2 pkt 1-3, nie odpowiada wymaganiom prawa albo powstała w wyniku działań niezgodnych z prawem, właściwy organ administracji geologicznej odmawia jej zatwierdzenia.

Zatem organy administracji geologicznej działają zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi w zakresie swoich kompetencji, do których nie należy np. gospodarowanie wodami.

Do zadań marszałka województwa, jako organu administracji geologicznej stopnia wojewódzkiego nie należy weryfikacja poprawności wykonania i określenia (cytat): „*przewidywanych oddziaływań eksploatacji*” ujęć w projektach robót geologicznych zatwierdzanych przez poszczególnych Starostów. Zatem przejmowanie przez marszałka województwa odpowiedzialności za merytoryczną poprawność projektów robót geologicznych jest niewłaściwe.